

Belarusz

– Üzletkötés és vállalat alapítás – tudnivalók magyar vállalkozók számára –

Tartalom

Tartalom	1
Alapadatok.....	3
1. Történelmi áttekintés.....	4
2. További hasznos információk angol nyelven	5
Gazdasági helyzet	6
1. Legfontosabb indikátorok.....	6
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	7
3. Gazdasági helyzet	7
4. További hasznos információk magyar nyelven.....	9
5. További hasznos gazdasági információk angol nyelven.....	9
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	9
1. Politikai, államközi kapcsolatok	9
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	10
3. Idegenforgalmi kapcsolatok	12
Jogi, szabályozási környezet.....	13
1. Belaruszból Magyarországra történő behozatal (import) szabályozása.....	13
2. Magyarországról Belaruszba irányuló kivitel (export) szabályozása	13
3. Vállalat alapítás	14
4. Ingatlanvásárlás.....	15
5. Egyéb.....	15
6. További hasznos jogi információk angol nyelven.....	15
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés.....	16
1. Eximbank országkockázati besorolás	16
2. Helyi fejlesztési bank	16
3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezet.....	16
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat.....	16
5. Tenderlehetőségek	18
Praktikus információk	18

1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal	18
2. Beutazási feltételek.....	19
3. Egészségügyi helyzet.....	19
4. Közbiztonság	20
5. Infrastruktúra, közlekedés	20
6. Repülőterek	20
7. Banki szolgáltatások elérhetősége	21
8. Egyéb.....	22
Kultúra.....	22
1. Vallás, vallási szokások	22
2. Fontosabb ünnepek.....	22
3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	23
4. További hasznos információk a kultúráról magyar nyelven	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
5. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven	23
További információk, linkgyűjtemény	23
1. Általános információk	23
2. Minszk	24
3. Breszt.....	24
4. Homel.....	24
5. Hrodna.....	24
6. Vicebszk.....	24
7. Mahiljov	25
8. Angol nyelvű napilapok	25
9. Repterek, légitársaságok	25

Alapadatok

Hivatalos név: **Belarusz Köztársaság**

Főváros	Minszk
Területek	Minszk (város), breszti, homeli, hrodnai, mahiljovi, minszki, vicebszki
Államforma	köztársaság
Kormányzat	elnöki rendszer
Pénznem	Belarusz Rubel (1 USD = 19 807 BYR) (2016-os adat)
Hivatalos nyelv	fehérorosz, orosz*
Beszélt nyelvek	orosz, fehérorosz, lengyel, ukrán, héber**
Területe	207 595 km ²
Lakossága	9 589 689 millió (2015-ös becslés)*
Éves népességszaporulat	-0,2% % (2015-ös becslés) ***
Időeltolódás	GMT + 3 óra ****
Etnikai megoszlás	fehérorosz (83,7%), orosz (8,3%), lengyel (3,1%), ukrán (1,7%), tatár (0,1%), zsidó (0,1%), egyéb (3%)
Vallások	ortodox (48,3%), vallástalan (41,1%), katolikus (7,1%), egyéb (3,5%)*
Nemzeti ünnep	március 15. – az alkotmány ünnepe április 2. – Oroszország és Fehéroroszország uniójának ünnepe május második vasárnapja - a fehérorosz zászló ünnepe július 3. – a függetlenség napja november 7. – az októberi forradalom ünnepe ***

Forrás:

* <http://en.wikipedia.org/wiki/Belarus>

** <http://www.belarus.by/en/about-belarus/nationality>

*** http://www.indexmundi.com/belarus/population_growth_rate.html

**** <http://www.greenwichmeantime.com/time-zone/europe/belarus/>

Belarusz avagy a Belorusz Köztársaság (Fehéroroszország, belarusz nyelven Рэспубліка Беларусь) kelet-európai ország, melyet keletről Oroszország, délről Ukrajna, nyugatról Lengyelország, északról Litvánia és Lettország határol. Fővárosa Minszk, jelentős városai Breszt, Hrodna (Grodno), Homel (Gomel), Mahiljov és Vicebszk. Területének egyharmadát erdő borítja.

1. Történelmi áttekintés

Belarusz történelme során az – utóbbi két és fél évtizedtől eltekintve – folyamatosan idegen hatalmak, kiváltképp a Lengyel Királyság, majd később a cári Oroszország területéhez tartozott. A közöttük zajló háborúknak köszönhetően a belarusz területek folyamatos pusztításnak és elnyomásnak voltak kitéve, melynek köszönhetően a terület fejlettségi szintje jelentősen elmaradt a környező lengyel és orosz területektől.

Egészen a XIX. század közepéig kellett várni arra, amíg megteremtődtek a belarusz társadalom és ipar fejlődéséhez szükséges feltételek. Ugyanakkor a nagyobb volumenű iparosítás a jelentősebb lakossággal bíró városokban (Minszk, Homel, Mahiljov, Hrodna) csak XX. század elején indulhatott el.

Az első világháborút követően 1922-ben a Belorusz Szovjet Szocialista Köztársaság alapító tagként a Szovjetunió részévé vált, majd 1929-ben az ötéves tervek keretében folytatódott az iparosítás, és a kollektivizálás. 1937 után a sztálini terror a Belorusz SZSZK-t is sújtotta, aminek köszönhetően a belarusz értelmiség jelentős részét letartóztatták, kivégezték.

A rövidesen kitörő második világháború alatt a német megszálló csapatok ellen jól szervezett partizáncsoportok jöttek létre, amelyekre a német hadsereg népiirtással, falvak ezreinek felégetésével válaszolt (mintegy 2 millió embert öltek meg) míg végül 1944 nyarára az ország teljes területét visszafoglalta a Vörös Hadsereg.

A II. világháborút követően különösen a gépiparra összpontosítva gyors iparosítás vette kezdetét, majd az 1970-es években a vegyipar fejlesztése került a középpontba. A modernizáció hatására meggyorsult a városokba irányuló népességáramlás valamint az orosz nyelv használata is egyre inkább elterjedt. A 80-as években gazdasági és politikai válság bontakozott ki, amit az 1986-os csernobili atomkatasztrófa tovább súlyosbított, mivel a nukleáris szennyezés a Belorusz SZSZK területét érintette a legnagyobb mértékben.

A Szovjetunió szétesésének küszöbén, 1990 márciusában megtartott Legfelsőbb Tanácsi választásokon a belarusz ellenzék a 360-ból csupán 26 helyet tudott megszerezni. A Belorusz SZSZK függetlenségének kihirdetését csak ideiglenes lépésnek tekintették, de a Szovjetunió felbomlási folyamata a tagköztársaság önálló státuszát véglegesítette, így 1991. augusztus 25-én az ország nevét Belarusz Köztársaságra változtatták. A függetlenedést követően a gazdasági modernizációs program keretében 1992 januárjától kezdve liberalizálták az árakat, majd 1993-ban privatizációs folyamatot indítottak el, melynek hatására az életszínvonal drasztikus csökkenésnek indult. 1994. január 26-án az egyre súlyosbodó válság és korrupció miatt a Legfelsőbb Tanács elnöki pozíciójából Suskevicset felmentették, akit a választásokig ideiglenes elnökként Mjacseszlav Hribet követett.

Az 1994-es választásokat a korrupcióellenes és baloldali programjával Alekszandr Lukasenko nyerte meg (a június 19-én tartott első fordulóban 44,8%-os, a július 10-ei második fordulóban 80%-os eredménnyel). A gazdasági válság megfékezésére leállította a privatizációt és az ország gazdaságát fokozatosan központi irányítás alá vonta. Intézkedései

miatt a Világbank és a Valutaalap leállította a korábban elfogadott hitelek folyósítását. Lukasenko széles körű támogatottságát az életszínvonal csökkenésének megállításával valamint a szovjet rendszer szociális vívmányainak fenntartásával érte el. Ennek a populisták politikájának eredményeként a volt szovjet tagköztársaságok közül jelenleg itt a legalacsonyabb a szegények aránya és itt a legkisebb a jövedelmi egyenlőtlenség mértéke is. 1995. május 14-én tartották az ország első parlamenti választását, amit egy referendummal kötöttek össze, amely többek között a szovjet állami jelképek visszaállításáról, az orosz nyelv második hivatalos nyelvvé tételéről és az elnök jogainak kibővítéséről szólt. A résztvevők 75%-a támogatta ezeket a célkitűzéseket. Az 1996. november 25-én tartott második referendumon a résztvevők 70,5%-a megszavazta az alkotmány módosítását, amely az elnöki jogkörök újbóli kibővítésével járt. 1998 áprilisában a bilaterális gazdasági kapcsolatok kiaknázása reményében Lukasenko szerződést írt alá az orosz-belarusz gazdasági unió létrehozásáról, azonban 1998 nyarán az orosz gazdasági válság kibontakozása miatt krízishelyzet és infláció alakult ki az országban. 2000 januárjában denominálták a teljesen elértéktelenedett rubelt, az új rubel 1000:1 arányban váltotta fel a régit. A gazdasági nehézségek ellenére 2001 szeptemberében Lukasenkot újraválasztották 75,6%-os támogatottsággal. 2004 októberében ismét alkotmánymódosító referendumot tartottak, melynek során a lakosság – az ellenzék heves tüntetései mellett – 77%-a támogatta, hogy Lukasenko harmadszor is indulhasson az elnökválasztáson. A 2006. március 19-én tartott elnökválasztáson Lukasenko 82,6%-ot ért el. A 2010-es választáson Lukasenko-t újra kimagasló, 79,67%-os arányban választották az ország elnökévé.

2006 áprilisában a Gazprom bejelentette a Belarusz Köztársaságnak szállított gáz árának háromszorosára emelését; emögött elemzők szerint az orosz érdekek (a Beltranszgasz állami vállalat privatizációjának elérése és az orosz-belarusz unió megvalósítása) érvényre juttatása áll.

Forrás: <http://en.wikipedia.org/wiki/Belarus>

<http://www.belarus.by/en/about-belarus/history>

http://en.wikipedia.org/wiki/Belarusian_presidential_election,_2010

2. További hasznos információk angol nyelven

Az ország politikájáról:

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bo.html>

Wikipedia: <http://en.wikipedia.org/wiki/Belarus>

Freedom House: http://www.freedomhouse.org/country/belarus#.VBcebfl_ttw

Hivatalos weblap a kormányzatról: <http://www.belarus.by/en/government>

A politikai rendszerről:

https://www.princeton.edu/~achaney/tmve/wiki100k/docs/Politics_of_Belarus.html

A BBC Belaruszról: <http://www.bbc.com/news/world-europe-17941131>

Az ország földrajzáról:

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bo.html>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Belarus

Worldatlas.com: <http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/europe/by.htm>

Geography.about.com: <http://geography.about.com/library/cia/blcbelarus.htm>

Az ország történelméről:

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bo.html>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Belarus

Belarus – Official Website: <http://www.belarus.by/en/about-belarus/history>

Lonely Planet online útikönyv: <http://www.lonelyplanet.com/belarus>

Belarusguide: <http://www.belarusguide.com/as/history/history.html>

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GDP (milliárd USD)*	30,210	36,961	45,275	60,763	49,208	55,220	59,734	63,615	71,709	76,1	62,02
Egy főre jutó GDP (USD)*	3126,0	3460,0	3777,0	4178,0	4194,0	4526,0	4786,0	4873,0	4916,0	n.a.	5749****
Egy főre jutó GNI (USD)*	2810,0	3520,0	4310,0	5470,0	5590,0	5990,0	6130,0	6400,0	6720,0	7340,0	n.a.
GDP növekedési üteme (% , év/év)*	9,4	10,0	8,6	10,2	0,2	7,7	5,5	1,7	0,9	1,6	-3,6
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	14,7	15,4	9,4	16,1	2,5	12,1	7,2	2,0	-2,0	-1,9	0,5
Infláció (fogyasztói árak, %)*	4,1	4,4	5,0	9,0	2,9	3,5	5,0	3,7	2,7	18,1	13,5
Exportvolumen (milliárd USD)*	18,064	22,199	27,592	37,027	24,865	29,971	48,460	51,745	43,870	35,74	28,63
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,730	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0,785	0,789	0,793 50. hely	n.a.	0,151 50. hely	n.a.
GCI (Globális Versenyképességi Index)***	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: * <http://data.worldbank.org/country/belarus?display=graph>

** <http://hdr.undp.org/sites/default/files/Country-Profiles/BLR.pdf> kategória: „magas”

*** A World Economic Froum nem készít Belarusról GCI felméréseket,

<http://www.belarus.by/en/business/business-news/belarus-looks-to-getting-into-global-competitiveness-index-top-50-i-0000002626.html>

****<https://knoema.com/sijweyg/gdp-per-capita-ranking-2015-data-and-charts>

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Legfontosabb exportpartnerek	Oroszország (42,2%) , , Ukrajna (11,3%) UK (8,2%), Hollandia (4.8%) Németország (4.6%) (2014-es adat)
Legfontosabb exporttermékek	gépek és berendezések, ásványi anyagok, vegyszerek, fém, textil, élelmiszer (összesen 28,63 milliárd USD) (2015)
Importvolumen	29.72 milliárd USD (2015)
Legfontosabb importpartnerek	Oroszország (54,6%), Németország (6%) , Kína (5,8%) , Ukrajna (4,1%) (2014)
Legfontosabb importtermékek	ásványok, gépek és berendezések, vegyszerek, fém, élelmiszer (2014)

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bo.html>

3. Gazdasági helyzet

Belarusz gazdasága exportorientált, nyitott gazdaság, melynek fontos szektorai a gépgyártás, az üzemanyaggyártás és a vegyipar. Az ország a világ egyik vezető kombájn- és traktor-exportőre, emellett a világ tejtermék-exportja 5%-ának származási helye.

Belarusz a Szovjetunió részeként fejlett iparral rendelkezett, amit a függetlenedést követően változatlan formában őrzött meg, így kiszolgáltatottá vált az orosz energiahordozóktól, valamint az orosz piacokhoz történő preferenciális hozzáféréstől. Az ország jelentős mezőgazdasági bázissal is rendelkezik, ami szintén nagyban függ a kormányzati támogatások mértékétől.

A függetlenedés utáni rövid gazdasági modernizációs kísérletek, mint például az állami nagyvállalatok privatizációja, a magántulajdon védelmének biztosítása, valamint a különböző vállalkozási formák ösztönzése 1994-re kifulladásra kerültek és végül teljes mértékben leálltak. Jelenleg az ipari termelőeszközök 80%-a állami tulajdonban van, a külföldi befektetések pedig elkerültek az országot a rossz befektetési környezet miatt. A privatizált bankokat visszaállamosították, aminek köszönhetően állami bankok uralják a bankszektor 75%-át. A gazdasági termelés egy hosszú válságperiódust követve végül a 2000-es évek közepén növekedésnek indult, főként a növekvő energiaárak hatására. Az energiahordozók tekintetében fontos kiemelni, hogy Belarusz viszonylag kevés tartalékkal rendelkezik, mivel az Oroszországból jövő földgáz és kőolaj többségét világpiaci ár alatt külföldön értékesíti. Az ország világpiaci árakon finomított kőolajjal is kereskedik, amit a világpiaci ár alatt beszerzett orosz kőolajból állít elő, így ezzel az ügylettel többletjövedelem szerzése vált lehetővé. 2006-tól kezdve azonban Oroszország csökkentette az energiahordozók terén Belarusznak biztosított kedvezményeket. A helyzet 2010-ben volt a legsúlyosabb, amikor Oroszország bejelentette, hogy teljes mértékben leállítja a belarusz gazdaság számára biztosított kedvezményes energiahordozók szállítását. A vitát végül 2010 decemberében rendezték, melynek köszönhetően újraindulhatott a kedvezményes energiaexport Belarusz irányába.

Az utóbbi években ugyan minimális mértékben, de az országba érkezett külföldi működőtőke befektetés. 2011-ben azonban a gazdasági válság következményei Belaruszt is

nehézségekkel szembesítették. 2011 novemberében Belarusz beleegyezett abba, hogy eladja az orosz Gazpromnak a belarusz gázvezetékrendszert üzemeltető Beltranszgaz megmaradt állami részvényeit, amiért cserébe újra kedvezményes áron vásárolhatja Oroszországtól az energiahordozókat. Az Eurázsiai Gazdasági Közösségtől kapott 3 millió dolláros segélynek, az orosz Sberbank 1 millió dolláros hitelének, valamint a Beltranszgaz 2,5 millió dolláros értékesítésének köszönhetően a belarusz gazdaság stabilizálni tudta magát, de a nemzeti valuta ekkorra már 60%-ot veszített értékéből. Az infláció 2013-ra mérséklődött, ugyanakkor újabb problémát jelentett, hogy az Eurázsiai Gazdasági Közösség által biztosított segély utolsó részletének folyósítását az oroszok késleltették. Ezt megelőzően azonban 2013 decemberében az orosz kormányzat újabb 2 millió dolláros hitelcsomagot jelentett be Belarusz számára.

Belarusz gazdasága jelenleg a magas adósságszolgálati terhek, a külföldi befektetések és devizatartalékok hiánya, a növekvő külkereskedelmi deficit, valamint a stagnáló gazdasági növekedés miatt rendkívül nehéz helyzetben van. Ennek orvoslására a belarusz kormány gazdaságpolitikája azonban nem ad sok lehetőséget, így a jelen helyzet hosszú távú elnyúlására lehet számítani. A befektetések tekintetében Belaruszban az elmúlt időszakban hozott – igaz, korlátozott – liberalizációs intézkedések ellenére a befektetési klíma korántsem nevezhető ideálisnak: amellet, hogy bonyolult az adózási rendszer, rendkívül erős az állami beavatkozás a gazdaságba és nem kielégítő a magántulajdon védelme sem. Gyakori a vállalkozások különböző adminisztratív extraterhekkel történő sújtása, a korábbi, szerződésben foglalt költségek megalapozott indok nélküli felemelése, már aláírt beruházási szerződés végrehajtásának megakasztása, a vállalkozók ellehetetlenítése, de szélsőséges esetekben előfordult vagyonekzobzás és zárlat, az építési beruházások indokolatlan leállítás, megbízások önkényes visszavétele, alaptalan hatósági minőségi kifogások (egészségügyi, élelmiszer-biztonsági stb.) miatt működés leállítása. Számos esetben előfordult, hogy Lukasenko erős hatalma ellenére a kiemelt állami projektek végrehajtása – a bürokrácia következtében – a végrehajtói szinten elakadt.

2015-től a gazdasági helyzet, döntően az ukrán-orosz konfliktus, és a szankciók miatt erőteljesen romlott. Az év elejétől az árak 5,9%-al emelkedtek. Az év során a belorusz rubel mintegy 50%-kal devalválódott, a tendencia 2016-ban is tovább folytatódik. A válság és a külpiacok beszűkülése miatt jelentős raktárkészletek halmozódtak fel, az ipari üzemek jelentős hányada áttért a csökkentett munkaidőben való termelésre. A nemzeti valuta devalvációja miatt a lakosság jövedelmi viszonyai jelentősen csökkentek, jellemző a tartalékok felélése. Az okok között a kőolaj világpiaci árának csökkenését jegyzik, mivel az jelentősen kihat a feldolgozók jövedelmezőségére, valamint az oroszországi, illetve ukrainai recessziót említik. Előrejelzésük szerint a negatív tendencia 2016-ban is folytatódik, akkor a GDP csökkenés mértéke 1% lesz, áttörés csak 2017-re várható.

Forrás, további hasznos információk angol nyelven: <http://hipa.hu/Region/Belarus/Info>,
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bo.html>,
http://president.gov.by/en/economy_en/

4. További hasznos információk magyar nyelven

Business Hungary: <http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-belarusz>

5. További hasznos gazdasági információk angol nyelven

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bo.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index:

<http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi>

A Világbank adatbázisa: <http://data.worldbank.org/country/belarus?display=graph>

Belarusz központi statisztikai bizottsága angol nyelven:

<http://www.belstat.gov.by/en/>

Gazdaságtörténet (belarus.by): <http://www.belarus.by/en/business/economic-background>

EU Market Access Database: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/belarus/>

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

- 1992 februárjában Pjotr Kravcsenko belarusz külügyminiszter Jeszenszky Géza akkori külügyminiszter meghívására hivatalos látogatást tett Magyarországon. Február 12-én a két külügyminiszter jegyzéket írt alá a diplomáciai kapcsolatok felvételéről. 1992 decemberétől a varsói, majd 2001-től a minszki nagykövetség megnyitásáig a moszkvai magyar nagykövet volt akkreditálva az országban.
- A magyar-belarusz politikai kapcsolatok az elmúlt években javultak, ennek köszönhetően több, államtitkári szintű látogatásra is sor került. Magyarország megítélése alapvetően pozitív, ehhez a képhez nagymértékben hozzájárult az, hogy a belarusz külkereskedelmi politikát irányító Külügyminisztérium külügyminiszter-helyettesi pozíciójába Alena Kupcsina asszony került, aki tavaly nyárig Belarusz budapesti nagykövetségét irányította. Kupcsina asszony elkötelezett a magyar reláció fejlesztésének irányában, külügyminiszter-helyettesként és gazdasági együttműködési kormányközi bizottság társelnökéként jelentős szerepe van a kapcsolatok javulásában. Együttműködésünk tekintetében nem szabad elhanyagolni azt a ténytet sem, hogy kapcsolatainknak érzelmi és történelmi hagyományai is vannak (a szovjet időszakban megismert magyar termékek szeretete), ami segíti a magyar pozíciókat bizalmi téren is.
- A kormányzati és egyéb szervezetekkel, intézményekkel folytatott kapcsolatokban a belarusz kormányzati és üzleti körök részéről szimpátia és pozitív visszajelzés érzékelhető a magyar gazdasággal, a magyar kormányzattal kapcsolatban, a gazdasági együttműködési lehetőségek megítélésében, a magyar kormány törekvéseiben. A belarusz fél több alkalommal ki is nyilvánította, hogy hazánkkal „különleges viszonyt ápolnak”, azaz a kapcsolatok látványos fejlődésére törekednek.

Forrás, további hasznos információk:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/BY/hu/Bilateralis/politikai_kapcsolatok.htm

<http://hipa.hu/Region/Belarus/Info>

http://eng.belta.by/all_news/politics/Belarus-Hungary-discuss-ways-to-step-up-economic-cooperation_i_77422.html

http://eng.belta.by/all_news/politics/Belarus-Hungary-economic-projects-discussed-in-Minsk_i_76312.html

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

- 1991-ben Belarusz és Magyarország aláírta a két ország közötti kereskedelmi-gazdasági kapcsolatokról és a tudományos-műszaki együttműködésről szóló megállapodást.
- Magyarország és a FÁK-országok közötti áruforgalom nagyságát tekintve Belarusz a 4. legjelentősebb partnere hazánknak Oroszország, Ukrajna és Kazahsztán után.
- Különleges exportellenőrzés tárgyát képező áruféleségek a következők: a nemzetközi és nemzetbiztonságot érintő termékek és szolgáltatások, vegyi és bakteriológiai fegyverek előállítására alkalmas vegyi anyagok és mikroorganizmusok, atomfegyverek előállításához felhasználható termékek és kapcsolható szolgáltatások, tömegpusztító fegyverek, katonai rendeltetésű termékek, rejtjel eszközök. Az ellenőrzés szabályrendszerét minisztertanácsi rendelet szabályozza.

Forrás, további hasznos információk:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/BY/hu/Bilateralis/politikai_kapcsolatok.htm

- Magyar statisztikai adatok szerint 2015-ben 219,5 millió USD értékű külkereskedelmi forgalmat bonyolítottunk Belarusszal, ami a 2014-es forgalomhoz képest 15,4%-os csökkenés.
- A jelzett időszakban exportunk (134,9 millió USD) 19,4%-kal csökkent, az import (84,7 millió USD) 4,5%-kal esett vissza. A külkereskedelmi mérleg többlete 50,2 millió USD-t tett ki.
- Exportunkban továbbra is a gyógyszerek, híradástechnikai eszközök, villamos gépek, vegyipari eszközök, míg az importban a speciális szakipari gépek, műtrágyák, kőolaj és származékai a volumenhordozók. Sajnos a mezőgazdasági, élelmiszeripari termékek továbbra sem jelentenek nagy volument, összességében e téren kiszállításunk nem éri el a 20 millió dollárt. A nagymérvű csökkenés oka alapvetően a fizetőképes kereslet csökkenésében, az orosz-ukrán konfliktusban és az abból származó embargóban, illetve az időközben bevezetett importkorlátozó, hazai termékek fogyasztását ösztönző intézkedésekben keresendő.

Forrás: KSH, <http://www.ksh.hu>

- Mint a fentiekben látható, a két statisztikai adat között jelentős, közel 15%-os eltérés mutatkozik. Ennek egyrészt metodológiai oka van (Fehéroroszország nem tagja az Eurostat rendszernek, másrészt a belorusz statisztika nem veszi számba az egyéni utasforgalomban behozott árukat, míg a magyar igen (ÁFA visszaigénylés a határon)).
- Számottevő befektetésre egymás országában eddig nem került sor. A belarusz befektetések értéke Magyarországon 3 millió EUR. A Minszki Traktorgyár 2007-ben kereskedelmi és szerviz központot hozott létre Horton, melynek további bővítését tervezi. Ez tekinthető az egyetlen jelentősebb beruházásnak. A belarusz MAZ busz- és tehergépkocsi-gyár nagy érdeklődést mutat egy Magyarországon létesítendő összeszerelő üzem iránt. Belaruszban továbbra is meghatározó az állami tulajdon részaránya (a GDP 80 %-át az állami

nagyvállalatok állítják elő), a magántőke elsősorban a kisvállalkozások körében van jelent. Ezek azonban jellemzően tőkehiánnyal küzdenek, a hazai bankok pedig nagyon nehezen, illetve szinte teljesíthetetlen feltételekkel kínálnak hitelt. Az állami cégek számára igen bonyolult procedúrát jelent a külföldi beruházások engedélyeztetése (kivételt képeznek a „kiváltságos”, politikailag külön támogatott relációk, mint pl. Oroszország és Venezuela), az engedélyeztetés jellemzően többszintes irányításban működik, a döntéshozatal nehézkes és bürokratikus. Mindezek mellett a vállalkozási kedv sem tekinthető igazán pozitívnak. További hasznos információk:

<http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-belarusz>

- A kettős adóztatás elkerüléséről szóló törvény az alábbi linken érhető el:

<http://www.complex.hu/kzldat/t0400112.htm/t0400112.htm>

A magyar-belarusz külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Összesen	124,053	135,708	142,534	122,14	56,842	51,399	66,09	76,15	67,2	84,3	76,449	46
Élelmiszer, ital, dohány	12,965	11,768	12,442	16,659	0,001	0,003	0,077	0,188	13	11,8	12,365	16,5
Nyersanyagok	1,073	0,784	0,689	0,619	1,472	3,009	2,027	2,728	-0,4	-2,23	-1,338	-2,1
Energiahordozók	0,425	0,321	0,721	0,573	20,055	7,373	13,79	11,24	-19,6	-7,05	-13	-11
Feldolgozott termékek	76,013	85,71	80,466	70,067	17,757	15,478	24,02	42,74	58,3	70,2	56,451	27,3
Gépek, gépi berendezések	33,578	37,126	48,217	34,218	17,556	25,537	26,18	19,26	16	11,6	22,04	15
Forrás: KSH												

3. Idegenforgalmi kapcsolatok

- A magánútleléllel rendelkező magyar állampolgárok kizárólag vízum birtokában léphetnek be az országba. Annak beszerzése előtt célszerű tájékozódni az aktuális feltételekről a Belarusz Köztársaság budapesti nagykövetségén. A vízum kiállításának ideje körülbelül 5 munkanap, sürgős esetben 24 óra. A vízumdíj ebben az esetben az alapdíjnál akár 10–30%-kal is drágább lehet.
- A Belaruszba utazó magyar állampolgároknak kötelezően rendelkezniük kell mindenre kiterjedő érvényes baleset- és betegbiztosítással. Tekintettel arra, hogy jelen pillanatban egyetlen magyar biztosítótársaságnál sem lehetséges az ország területére is kiterjedő általános biztosítás megkötése, ezt az országba történő belépéskor, még az útlelélkezelést megelőzően, a határállomásokon éjjel-nappal működő belarusz biztosítási ügynökségeknél (Belgossztrah, Belexingarant) kell megkötni. Egy 15 napig érvényes biztosítás költsége megközelítően 5-7 euró. 5 napot meghaladó Belaruszban történő tartózkodás esetén kötelező a helyi rendőrségen történő bejelentkezés. Szállodafoglalás esetén a szükséges ügyintézés a szálloda automatikusan elvégzi. Magánszálláson történő tartózkodás esetén személyesen kell intézni a helyi/kerületi rendőrség állampolgársági és migrációs osztályán. További hasznos információk:

<http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-belarusz>

- Magyarország és Belarusz között 2013 szeptemberében létesült közvetlen légi összeköttetés a belarusz nemzeti légitársaság, a Belavia közreműködésével. A társaság járatai 2014 júniusáig hetente két alkalommal (hétfő és csütörtök) közlekedtek Minszk, Budapest és Belgrád között 50 személyes kisgépekkel. 2014 júniusát követően a járatszámot heti háromra emelték.

Forrás: <http://www.bud.hu/budapest-airport/media/hirek/harom-fovaros-egy-jarattal:-erkezik-a-belavia-13486.html>

Jogi, szabályozási környezet

Belarusz jogrendszere a római-germán jogcsalád részét képezi, melyben a normatív jogi aktusok játszanak fontos szerepet. A függetlenedést követően 1994-ben fogadták el az ország alkotmányát, amely megfelel az alapvető jogállami kritériumoknak. Lukasenko hatalomra jutását követően az elnöki hatásköröket az alkotmány többszöri módosításával jelentősen kiterjesztették, melynek következményeként az államfő hatalmával jelentős befolyást gyakorol a politikai életre.

1. Belarusból Magyarországra történő behozatal (import) szabályozása

Belaruszban jelenleg 12 %-os személyi jövedelemadó, 18%-os társasági adó, továbbá 20%-os általános forgalmi adó biztosítja a fő bevételeket.

Az áruk korlátozott körét (üzemanyagok, egyes élelmiszerfajták), amelyek az Eurázsiai Gazdasági Térség (Oroszország, Kazahsztán, Belarusz) határain kívülre kerülnek exportra, export vámok terhelik. Összességében 15 speciális vám eljárás létezik Belarusban. Nem terheli vám a Belarusbba ideiglenesen, további feldolgozásra behozott, majd reexportált áruféleségeket. Szintén nem terheli vám az ideiglenesen, feldolgozásra exportált áruféleségeket visszaszállításuk során, pontosabban az importvám csak a feldolgozás során hozzáadott értékre kerül kivetésre. Bizonyos esetekben nem terheli vám a Belarusbba ideiglenesen importált árukat.

Export kvóták kerülnek megállapításra a következő árucikkekre: műtrágyák, fekete és színes fémhulladékok, textiltermékek.

Forrás: <http://hipa.hu/Region/Belarus/Info>

Az adózásról bővebben az alábbi linkeken olvashat (angol nyelven)

Sorainen: <http://www.sorainen.com/UserFiles/File/Publications/article.tax-profile-belarus-2012.2012-05-01.eng.BNAI-Global-Tax-Guide.pdf>

Baker Tilly: http://www.iberglobal.com/files/2016/belarus_tax_guide.pdf

Belarus.by: <http://www.belarus.by/en/invest/investment-climate/taxation>

2. Magyarországról Belarusbba irányuló kivitel (export) szabályozása

- 2010 júliusában Oroszország, Kazahsztán és Belarusz részvételével létrejött a három állam alkotta Eurázsiai Vámunió a kereskedelmi kapcsolatok és a külföldi befektetések fellendítése érdekében. 2014 óta a szerveződés Eurázsiai Gazdasági Unió (<http://eaeunion.org/?lang=en>) néven létezik. 2014-ben Örményország, 2015-ben pedig Kirgizisztán is csatlakozott hozzá. Az öt ország területére egységes vámtarifák érvényesek. (Forrás: vámkódex, lásd: <http://www.tsouz.ru/db/ettr/ettwto/Pages/default.aspx> http://www.mfa.gov.by/en/foreign_trade/tariff_regulation/)
- Az importvámok az áruajtással és a származási hely figyelembevételével kerülnek meghatározásra. Alapesetben a vámtételek az importált áru értékének meghatározott százalékában kerülnek meghatározásra (ad valorem), esetenként azonban Euro/kg-ban. Jelenleg 5 ad valorem vámtétel létezik: 5, 10, 15, 20 és 25%. Az áruféleségek az áru nomenklátúra lista szerint kerülnek beazonosításra. A vámtételek ugyanakkor függenek a származási hely besorolásától is (preferált – legnagyobb kedvezményes, nem preferált, szabadkereskedelmi státuszú). Magyarország a legnagyobb kedvezményes státusszal

rendelkező kereskedelmi partnerek közé tartozik. A kereskedelmi rezsimeket 2007/699. sz. elnöki rendelet szabályozza.

Részletesebben lásd: http://www.mfa.gov.by/en/foreign_trade/trade_regime/

- Egyes áruféleségekre – a megfelelő államigazgatási szervekkel egyeztetve – a Kereskedelmi Minisztérium ad ki exportengedélyeket. Különleges exportellenőrzés tárgyát képező áruféleségek a következők: a nemzetközi és nemzetbiztonságot érintő termékek és szolgáltatások, vegyi és bakteriológiai fegyverek előállítására alkalmas vegyi anyagok és mikroorganizmusok, atomfegyverek előállításához felhasználható termékek és kapcsolható szolgáltatások, tömegpusztító fegyverek, katonai rendeltetésű termékek, rejtjel eszközök. Az ellenőrzés szabályrendszerét minisztertanácsi rendelet szabályozza.
- Import kvóták kerülnek meghatározásra a következő áruféleségekre: hal és tengeri termékek, alkoholtartalmú italok, etilalkohol, dohányáru, cukor nyersanyag.

Forrás: <http://hipa.hu/Region/Belarus/Info>

3. Vállalatalapítás

- Belaruszban a vállalatokat szabad gazdasági zónákban 12%-os, azokon kívül 18%-os nyereségadó valamint 12%-os jövedelemadó terheli.
- A szabad gazdasági zónákban csak olyan vállalatok telepedhetnek le, melyek minimum 1 millió dolláros befektetést hajtanak végre. Cserébe felmentést kapnak az ingatlanadó valamint 5 évre ideiglenesen a nyereségadó fizetése alól, a forgalmi adónak csak a felét kell befizetniük, valamint további kedvezményekkel bírnak a vámok és különböző kereskedelmi illetékek fizetése terén is.

Forrás: <http://www.belarus.by/en/invest/investment-climate/free-economic-zones>

- Külföldi tulajdonú társaságnak tekintendő azon társaság, amelynek alaptőkéjében a külföldi tulajdon minimum 20.000 USD értéket képvisel, s tulajdonosainak fő üzleti célja nyereség realizálása és/vagy nyereség egymás közötti felosztása. A külföldi tulajdonú társaságok jogosultak leányvállalatok, gyáregységek, képviseletek létrehozására. Amennyiben ezekben a társaságokban rendelkeznek legalább 20.000 USD értéket képviselő részesedéssel, úgy ezen szervezetek az anyacéggel azonos jogosultságokkal rendelkeznek. A külföldi tulajdonú társaság létrejöhet annak alapításával, vagy részesedés kivásárlásával már bejegyzett társaságban.
- A társaság bejegyzésére a dokumentumok benyújtásának napján kerül sor. Az adóhatósághoz, társadalombiztosítóhoz, statisztikai hivatalhoz, állami biztosítóhoz történő bejelentkezés cca. 5 munkanapot vesz igénybe. A teljes bejegyzési folyamat így mintegy 7-10 nap alatt realizálódik. A bejegyzés megtagadása esetén nem lehet motivációs tényező az alapítás célszerűsége. Az elutasító határozat bíróságon megtámadható.
- A társaság alaptőkéjének (a nyílt részvénytársaság kivételével) szolgáltatására a bejegyzéstől számított első évben minimum 50%-os nagyságrendben sor kell, hogy kerüljön. Az 50%-os arányról valamennyi tulajdonosnak gondoskodnia kell. A teljes alaptőke nyújtásáról 2 éven belül kell gondoskodni.
- A nyílt részvénytársaságok esetében az alaptőkét teljes egészében biztosítani kell a társaság bejegyzésének időpontjáig. A részvénytársaságok kötelesek regisztrálni részvényeiket a Pénzügyminisztérium Értékpapír Főosztályán.

- A jegyzett tőke elemeinek vagyonértékelése, az alapító okiratok tartalmi elemei, a módosítások átvezetése és bejelentése a magyar gyakorlathoz hasonló elemeket tartalmaz. Forrás: <http://hipa.hu/Region/Belarus/Info>
- Lásd bővebben: <http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-belarusz>
<http://www.belarus.by/en/invest/investment-climate>

További hasznos információk magyar nyelven:

Business Hungary: <http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-belarusz>

További hasznos információk a vállalat alapításról angol nyelven:

A Belorusz Köztársaság hivatalos honlapja: <http://www.belarus.by/en/business/legal-requirements>

A Belorusz Köztársaság Gazdasági Minisztériuma: <http://www.economy.gov.by/en>

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/belarus/>

Enterprise Survey:

<http://www.enterprisesurveys.org/Reports/~media/1941B0BE773C493E88D0291FB0DAD D5D.pdf>

A Belorusz Köztársaság egyesült államokbeli nagykövetsége: <http://usa.mfa.gov.by/en/>

A Belorusz Köztársaság moszkvai nagykövetsége: <http://www.embassybel.ru/>

4. Ingatlanvásárlás

A belarusz szabályozás szerint föld nem képezheti adásvétel tárgyát, csak bérelhető legfeljebb 99, valamint mezőgazdasági termelés alá vonható terület esetén maximum 5 évig. Az állami javak értékesítése árveréseken, pályázatok keretében történik, amelyeken külföldiek is részt vehetnek. Külföldi állampolgárok csak akkor vásárolhatnak ingatlant, ha állandó lakóhelyük Beloruszban található. Mind a bérletnek, mind az adásvételnek kötelező kelléke az írásban megkötött szerződés, amelyek bejegyzésre kerülnek a földhivatalban.

Forrás: <http://hipa.hu/Region/Belarus/Data>

5. Egyéb

Szellemi termékek és szerzői jogok védelme: 1994 óta az ország új alkotmánya védi a szabadalmakat, a védjegyeket és a szerzői és egyéb szellemi tulajdoni jogokat. Napjainkban a legnagyobb kihívást a szerzői jogok internetes felületeken történő védelme jelenti, ami nem funkcionál tökéletesen a szabályozás elmaradottsága miatt. Belorusz társult tagja a WTO-nak (Kereskedelmi Világszervezet, World Trade Organization) továbbá 2014-ben csatlakozott a 2006-os Szingapúri Egyezményhez, mely harmonizálja a márkajelzések nemzetközi használatát.

Forrás: <http://www.belgopatent.org.by/eng/>

6. További hasznos jogi információk angol nyelven

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa, tudnivalók a vállalat alapításról: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/belarus/>

Általában a jogról:

Law.by: <http://law.by/>

World Intellectual Property Organization (WIPO):

http://www.wipo.int/directory/en/contact.jsp?country_id=27

IP.coster (szellemi termékek):

<http://www.ip-coster.com/IPGuides/c/intellectual-property-belarus>

GlobaLex: <http://www.nyulawglobal.org/globalex/belarus1.htm>

Norton Rose Fulbright ügyvédi iroda:

<http://www.nortonrosefulbright.com/files/global-data-privacy-directory-52687.pdf>

Ingatlan-adásvétel:

Colliers: <http://www.colliers.com/en-gb/belarus>

Sorainen: <http://www.sorainen.com/UserFiles/File/Publications/colliers.re-report-2013-belarus.2013-06-06.eng.colliers-sorainen.pdf>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. Eximbank országkockázati besorolás

Az Eximbank (Mehib Zrt.) 2015. október 9-től hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint a Belarusz Köztársaság a 6-os országkockázati kategóriába esik, tehát csak eseti jelleggel biztosítható (két éves vagy két éven túli törlesztési futamidejű ügyletek vonatkozásában).

Forrás: <http://exim.hu/> (Az Eximbank negyedévente frissíti a besorolást)

2. Helyi fejlesztési bank

Development Bank of the Republic of Belarus

Cím: 35 Masherova avenue, Minsk, 220002

Tel: 8 (017) 385-96-12

Fax: 8 (017) 292-70-16

E-mail: office@brrb.by

Web: <http://brrb.by/en/>

3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezet

- Nemzeti Befektetési és Privatizációs Ügynökség: <http://www.investinbelarus.by/en/>
- Az EastInvest belarusz szervezete: <http://www.east-invest.eu>

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

A Belarusz Kereskedelmi- és Iparkamara az ország meghatározó gazdasági intézménye, mely elsőként kezdett el komolyabban foglalkozni a belarusz gazdaság fejlesztésével, elsősorban a külföldi működőtőke befektetés ösztönzésére összpontosítva. A kamarában jelenleg több mint 1900 helyi és külföldi tulajdonú vállalat és szervezet képviselteti magát, melyek többsége export-import tevékenységet is folytat. Szervezeti felépítését tekintve a

kamara hat regionális központtal rendelkezik a következő városokban: Minszk, Homel, Hrodna, Brest, Mogilev és Vicebszk.

2008-ban a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara együttműködési megállapodást írt alá a Belarusz Kereskedelmi és Iparkamarával, melynek keretein belül több üzleti fórum is megrendezésre került Magyarországon és a Belarusz Köztársaságban egyaránt.

A Magyar – Belarusz Gazdasági Együttműködési Kormányközi Bizottság (KKB) negyedik üléséhez kapcsolódóan 2013. október 7-én a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Magyar-belarusz gazdasági fórumot és üzletember-találkozót szervezett. A 160 fő részvételével megvalósult gazdasági fórumot kétoldalú üzleti tárgyalások követték, melyen 10 belarusz cég több mint 100 megbeszélést folytatott magyar vállalkozókkal.

A 2014. október 8-9. között Minszkben megrendezésre kerülő Magyar – Belarusz Gazdasági Együttműködési Kormányközi Bizottság (KKB) ötödik üléséhez kötött üzleti delegáció megszervezésére a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara lett felkérve, együttműködő partnerünk a Belarusz Kereskedelmi és Iparkamara volt.

Magyar – Belarusz Gazdasági Együttműködési Kormányközi Bizottság (KKB) hatodik üléséhez kapcsolódóan 2015. október 17-én a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Magyar-belarusz gazdasági fórumot és üzletember-találkozót szervezett, melyen részt vettek a belarusz hivatalos és üzleti delegáció tagjai. A 90 fő részvételével megvalósult gazdasági fórumot kétoldalú üzleti tárgyalások követték, melyen 6 belarusz cég több, mint 50 magyar vállalkozóval folytatott megbeszélést.

Belarusz Kereskedelmi- és Iparkamara központi szervezete:

Minszk

Elnök: Mikhail Myatlikov

Cím: 220029, Minszk, 11 Kommunisticheskaya str.

Telefonszám: +375 17 290 72 49

Fax: +375 17 290 72 48, +375 17 237 79 71

E-mail: mbox@cci.by

Web: <http://www.cci.by/>

A Belarusz Köztársaság regionális kereskedelmi- és iparkamaráinak elérhetőségei:

1. Minszk

Cím: 220113, Minsk, 65, J.Kolasa str.

220029, Minsk, 11, Kommunisticheskaya str.

Telefonszám: +375 17 280 04 73

Fax: +375 17 288 49 22

E-mail: tppm@tppm.by

Web: www.tppm.by

2. Brest

Cím: 224030, Brest, 13, Gogol str.

Telefonszám: +375 162 21 78 85

Fax: +375 162 21 78 85

E-mail: info@ccibrest.by

Web: www.ccibrest.by

3. Vicebszk

Cím: 210001, Vitebsk, 4, Kosmonavtov str.

Telefonszám: +375 212 36 30 52

Fax: +375 212 36 46 74

E-mail: info@cci-vitebsk.by

Web: www.cci-vitebsk.by

4. Homel

Cím: 246017, Gomel, 21, Irininskaya str.

Telefonszám: +375 232 74 03 90

Fax: +375 232 74 03 90

E-mail: priemnaya@ccigomel.by

Web: www.ccigomel.by

5. Hrodna

Cím: 230023, Grodno, 23a, Sovetskaya str.

Telefonszám: +375 152 74 35 50

Fax: +375 17 210 81 06

E-mail: info@grotpp.by

Web: www.grotpp.by

6. Mogilev

Cím: 212022, Mogilev, 1, Tsiolkovskogo str.

Telefonszám: +375 222 77 80 31

Fax: +375 222 77 80 31

E-mail: info.mogilev@cci.by

Web: www.cci.mogilev.by

5. Tenderlehetőségek

Belaruszban sajátos privatizáció zajlik, melyet a kormányzat csak a gazdasági kényszer hatására folytat. A terveket elemezve megállapítható, hogy tömeges privatizációval továbbra sem számolhatunk, a közeljövőben tehát kizárólag olyan mértékben lehet magánosítással kalkulálni, amilyen mértékben a költségvetés rászorul a bevételekre. Ebben a körben megkerülhetetlen lesz nagyobb súlyú, stratégiai cégek eladása is (olajfinomítók, egyéb vegyi üzemek, járműgyártás stb.), amelyek értékesítésekor a potenciális befektetők listáján az első helyet rendszerint az orosz tőke foglalja el.

Forrás: <http://hipa.hu/Region/Belarus/Info>

A belarusz tenderlehetőségeket tartalmazó fontosabb weboldalak a következők:

<http://www.globaltenders.com/tenders-belarus.htm>

<http://www.cisbids.com/belarus/>

<http://www.tendersinfo.com/global-belarus-tenders.php>

<http://www.cistenders.com/belarus/>

Praktikus információk

1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Sziklavári Vilmos

(e-mail: mission.msk@mfa.gov.hu)

Elsőbeosztott, konzul: Horváth László

Magyarország külgazdasági attaséja Minszkben: Szentpéteri Bertalan (e-mail: bszentpeteri@mfa.gov.hu)

Nagykövetség címe: 220034 Minszk, Platonova utca 1/b

Telefonszám: 00-375-17 233-91-68, 00-375-17 233-91-87

Fax: 00-375-17 233-91-69

E-mail: mission.msk@mfa.gov.hu

Web: www.mfa.gov.hu/emb/minsk

<http://businesshungary.gov.hu/kulgzdasagi-attasek?belarusz-minszk>

2. Beutazási feltételek

A magánútlelevéllel rendelkező magyar állampolgárok kizárólag vízum birtokában léphetnek a Belarusz Köztársaság területére. A diplomata és szolgálati útlelevéllel rendelkező magyar állampolgárok 90 napot meg nem haladó utazás esetén vízum nélkül tartózkodhatnak a Belarusz Köztársaság területén. A Belarusz Köztársaságba beutazni kívánó magyar állampolgárok 20 eurót kötelesek fizetni az egyszeri beutazásra jogosító átutazó vízumért, 35 eurót a kétszeri átutazó belépőért, míg a többszöri átutazó belépés 75 euróba kerül. A 90 napig érvényes, rövid tartózkodásra jogosító vízum díja 60 euró, a többszöri, hosszabb tartózkodást biztosító vízum 150 euró. A csoportosan, rövid kirándulásra érkezőknek 10 eurót kell fizetniük az egyszeri belépésért. A vízumok kiállítása 5 munkanapot vesz igénybe. Sürgős esetben 48 óra alatt állítják ki, melynek díja a felsorolt összegek másfél-kétszerese. 16 éven aluliak számára a vízum ingyenes, de a vízum kiállításának díját ebben az esetben is meg kell fizetni. A Belarusz Köztársaságba utazó kiskorú személyek esetén nincs szükség külön szülői hozzájáruló nyilatkozatra, ha a gyermek szülői kíséret nélkül, vagy csak az egyik szülővel utazik.

Jelen szabályozás szerint az öt munkanapot meghaladó tartózkodás esetén kötelező a helyi rendőrségen történő bejelentkezés. Szállodai elhelyezés esetén a szálloda automatikusan elvégzi a regisztrációt. Magánszálláson történő tartózkodás esetén személyesen kell intézni a Belügyminisztérium Állampolgársági és Migrációs Főosztályának lakóhely szerinti (városi/kerületi) kirendeltségén. Az Állampolgársági és Migrációs Főosztály az illetékes a vízumok esetleges meghosszabbításával, szükség esetén kiutazó vízum kiállításával összefüggő kérdésekben.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?belarusz-koztarsasag>

3. Egészségügyi helyzet

Magyar-belarusz viszonylatban tovább él a Szovjetunióval kötött egészségügyi ellátásra vonatkozó egyezmény, ez azonban csak a sürgősségi betegellátásra terjed ki. Célszerű ezért átfogó baleset- és megbiztosítást kötni. Az egészségügyi ellátás színvonala kielégítő, de bizonyos esetekben célszerű lehet a térítéses magánklinikák szolgáltatásait igénybe venni. A járvány és közegészségügyi helyzet kielégítő.

Az ország délkeleti részét jelentősen érintette a csernobili sugárzás. Az ebből a régióból származó tej és gombafélék még mindig fertőzöttek, így ezen élelmiszerek fogyasztását mellőzni szükséges, különösen, ha nem hivatalos elárusítóhelyen kínálják a termékeket. Kerülni kell az utak mentén kínált – elsősorban gombafélék és erdei gyümölcsök –

vásárlását. A csapvíz fogyasztása még a szállodákban sem javallott, jó minőségű ásványvíz viszont gyakorlatilag mindenhol kapható.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?belarusz-koztarsasag>

4. Közbiztonság

- Belaruszban a fegyveres testületek (rendőrség, hadsereg) intenzív jelenléte miatt a közbiztonság kielégítő, a szokásos óvatosság és gondosság azonban így is ajánlott. A fokozott óvatosság különösen sötétedés után, az éjszakai szórakozóhelyek környékén ajánlott, annak érdekében, hogy az utazó ne váljon lopás, rablás áldozatává. A gépkocsikat a szálloda őrzött parkolójában tanácsos elhelyezni. A szállodai szobában semmilyen komolyabb értéket nem tanácsos hagyni; útlevelet, repülőjegyet/vonatjegyet, pénzt semmiképp sem. Belarusz nem tekinthető terrorista veszélynek kitett országnak, annak ellenére sem, hogy 2008 nyarán a főváros központjában, 2011 tavaszán pedig a minszki metróban robbantásokra került sor, amelyeknek a vizsgálatok megállapításai szerint azonos elkövetőit a hatóságok elfogták.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?belarusz-koztarsasag>

5. Infrastruktúra, közlekedés

A magyar vezetői engedélyt az országba való belépéstől számított 3 hónapig szabad használni. Számolni kell az autópályákon is kerékpárosokkal, lovas kocsikkal, amelyek kivilágítatlanul és a forgalommal szemben is felbukkanhatnak. A biztonsági öv használata kötelező, a vezetőknek a legkisebb mennyiségű alkohol fogyasztása is tilos. A közúti jelzőtáblák megegyeznek a nemzetközileg elfogadott jelzésekkel. Előfordulhatnak azonban a magyarországitól eltérő közlekedési megoldások, ezért javasolt a fokozott figyelem a közlekedésnél. A közlekedési rendőrség (GAI) szigorúan lép fel a szabálysértőkkel szemben. Bizonyos távolságonként GAI ellenőrző posztok vannak, amelyeket tábla jelez. A sebességkorlátozások betartására ezeken a szakaszokon különösképpen figyelni kell. A felező/záróvonalak, a sávokat jelző elválasztó vonalak nem mindenütt vannak feltüntetve. Gyakoriak a sebességkorlátozást ellenőrző radarok, a méréseket gyakran bokrok mögé elbújtatott, kivilágítatlan rendőrautókból végzik. A megengedett sebesség lakott területen belül általában 60/km/óra, lakott területen kívül 90 km/óra, gyorsforgalmi útszakaszokon 110 km/óra, az M1/E30-as úton 120 km/óra.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?belarusz-koztarsasag#d>

6. Repülőterek

Nemzetközi repülőterek száma: 5 – Minszk, Homel, Hrodna, Brest, Mogilev

Forrás: <http://www.mapsofworld.com/international-airports/europe/belarus.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_airports_in_Belarus

<http://www.mapsofworld.com/international-airports/europe/belarus.html>

2013. szeptember 19-től a BELAVIA belarusz légitársaság heti két alkalommal közvetlen légi járatot indított Budapest és Minszk között. 2014 áprilisától a járatszám heti háromra bővült.

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

- Belaruszban a bankközi átutalások automatizált rendszerben folynak. Folyamatosan zajlik a bankok privatizációja, aminek köszönhetően a bankok több mint felében van külföldi résztulajdon. Valamennyi fizetési mód működik és elfogadott. Mind a külföldi, mind a hazai kártyák széles körben használhatóak és elterjedtek.
 - Helyi bankok például: Belaruszbank, Belpromsztrójbank, Belinvestbank, Belagroprombank
 - Külföldi bankok is működnek az országban, például: BelSwissBank. Priorbank, Belgazprombank, BPS-Sberbank, North European Bank.
 - A bankok általában 8.00-18.00 között tartanak nyitva. A fiókok egy része azonban hétvégén is nyitva tart, bár rövidített időtartamban.
 - A bankfiókok hálózata kiterjedt, a bankkártya- és hitelkártya-használat, valamint a telefonos és az online bankolás is széles körben alkalmazott. Készpénzt általában a mindennapos tranzakciókra használják.
 - Valamennyi fizetési mód működik és elfogadott. Mind a külföldi, mind a hazai kártyák széles körben használhatóak és elterjedtek.
 - Folyamatosan zajlik a bankok privatizációja, a bankok több mint felében van külföldi résztulajdon.
 - A banki ügyintézés oroszul folyik.
 - A folyószámla-szolgáltatást általában napi ügyintézésre használják, alacsony kamatokkal. Általában bankkártya vagy hitelkártya is jár folyószámla megnyitásához.
 - A belarusz bankok a belarusz rubel mellett orosz rubelben, euróban valamint amerikai dollárban is vezetnek betéti számlákat.
 - A tartós befektetési számlák nyújtják a legmagasabb kamatot, de ezeknél a lejáratig a letétbe helyezett pénzüsszeghez nem lehet hozzáférni. Népszerűnek számítanak a belarusz bankok által nyújtott 1-25 hónapos befektetési számlák, melyek ugyan alacsonyabb kamatokat nyújtanak, de az elhelyezett összeg hamarabb hozzáférhetővé válik.
 - Külföldi vállalatok és magánszemélyek számára gazdasági tevékenység elvégzéséhez nem szükséges belarusz bankszámlát nyitni, de erre természetesen van lehetőség. A számlanyitáshoz szükséges alapfeltételeket a Belarusz Nemzeti Bank rögzíti, de a kereskedelmi bankok további egyéni feltételeket támaszthatnak a számlanyitást illetően. A Belarusz Nemzeti Bank az ország elnökével közösen minden évben külföldi tőkebefektetési kvótát állapít meg, melyben a belföldi tőke védelme érdekében ágazatonként korlátozzák a befektetett külföldi tőke mértékét.
 - Pénzváltóhelyeket minden nagyobb városban találhatunk. A bankautomaták is elterjedtek, sokféle bankkártyát (főleg Visa és MasterCard) elfogadnak, de az American Express kártyákat nem.
 - A banki átutalás hatékony és biztonságos
- Forrás: <http://hipa.hu/Region/Belarus/Info> <http://belarus.deposits.org/>
<http://law.by/main.aspx?guid=5881> <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?belarusz-koztarsasag>

További információk angol nyelven:

Belarusz Nemzeti Bank - kamatszintek:

<http://www.nbrb.by/engl/statistics/CreditDepositMarketRates/>

Priorbank – betétek: <http://www.priorbank.by/e/retail/deposit/>

Banking Code of the Republic of Belarus: <http://www.nbrb.by/engl/today/general.asp>

8. Egyéb

- A Belarusz Köztársaság telefonos országhívószáma: 375. Minszk körzetszáma: 17.
- Az általános munkaidő beosztás hasonló a magyarhoz. Eltérés ugyanakkor, hogy az üzletek döntő többsége – elsősorban élelmiszert is árusító boltok – ünnepnapokon is nyitva tartanak. A bankfiókok egy része szombaton és vasárnap is nyitva tart, bár rövidített időtartamban.
- A hivatalos nyelv a belarusz és az orosz, de az üzleti tranzakciókban igen széleskörűen használják az orosz nyelvet. Célszerű belarusz vagy orosz nyelvű névjegykártyát készíttetni.

Kultúra

1. Vallás, vallási szokások

A belarusz társadalomban a legjelentősebb befolyással és támogatottsággal bíró egyház a belarusz ortodox egyház. Az ország területén több mint 1000 ortodox templom található, valamint az utóbbi években az ortodox kolostorok is újra szerzetesekkel teltek meg. A vallásszabadság elismerésének köszönhetően további vallások is jelen vannak a társadalom spirituális életében. Köztük a legjelentősebb a római katolikus egyház, mely több mint 400 templommal rendelkezik. A katolikusokat a hívek számában a különböző protestáns vallások követik, melyek összesen 500 gyülekezett felett rendelkeznek. A legkisebb vallási kisebbségeket a zsidók és a muszlimok alkotják. Előbbiek több mint 40 gyülekezettel, utóbbiak 27 gyülekezettel valamint 9 mecsettel rendelkeznek országszerte.

Forrás, további hasznos információk: <http://www.belarus.by/en/about-belarus/religion>,
http://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_Belarus

2. Fontosabb ünnepek

A belarusz ünnepek többsége szorosan kapcsolódik az ország politikatörténeti eseményeihez, fordulópontjaihoz. A fontosabb nemzeti ünnepek a következők:

- Február 23. – Honvédek és a Fegyveres Erők Napja
- Március 15. – Az Alkotmány Ünnepe (az 1994-es alkotmány tiszteletére)
- Május 1. – Munka Ünnepe
- Május második vasárnapja – Nemzeti Jelképek és Zászló Ünnepe

Az ünnep során a nemzet egységét kifejező jelképeket éltetik, melyeknek nagy szerepük van a fiatal, független ország politikai egységének kialakításában és fenntartásában.

- Május 9. – Győzelem Napja

1945-ben ezen a napon jelentette be a náci Németország a feltétel nélkül kapitulációt.

- Július 3. – Függetlenség Napja

Fontos kihangsúlyozni, hogy ezen az ünnepen nem a Szovjetuniótól történő függetlenedést ünneplik. 1944. július 3-án az országot ugyanis a megszálló német csapatok alól a szovjet Vörös Hadsereg szabadította fel. Ezt ünneplik mind a mai napig.

- November 7. – az októberi forradalom ünnepe

Egyházi ünnepek:

- December 25. – katolikus karácsony
- Január 7. – ortodox karácsony

Forrás: <http://www.belarus.by/en/about-belarus/national-holidays>

3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

- Az alapvető üzleti etikett és szokások megfelelnek az Európában elterjedt protokollnak, ezért az ebből a kultúrkörből érkező befektetők, tárgyalópartnerek számára könnyebb kapcsolatot létesíteni és fenntartani a belarusz partnerekkel.
- Fontos külön figyelmet fordítani az igényes öltözékre, ez kifejezetten fontos a helyi üzleti életben.
- A személyes kapcsolatok minősége alapvetően befolyásolhatja egy üzlet sikerességét. Személyes bizalom nélkül szinte lehetetlen bármit is elérni.
- A tárgyalási folyamatok – főként a hatalmas adminisztráció miatt - a megszokottnál több időt is igénybe vehetnek. Ebben az esetben fontos a türelem megőrzése, máskülönben az üzletkötés könnyen kudarcba fulladhat.
- Idősebb emberek általában a saját keresztnévükön és patronimájukon (az apjuk keresztnéve) mutatkoznak be, ezért őket ebben a formában, mindkét nevéket kötelezően használva kell megszólítani a későbbiek során.
- Célszerű a kétnyelvű (orosz/belarusz – angol) névjegykártya használata. Amennyiben lehetőség van rá, ezt még az üzleti találkozó elején kell odaadni a partnereknek.
- Az étkezések során nyitottnak kell lenni a helyi specialitások, tájjellegű ételek, italok elfogyasztására.

Forrás, további hasznos információk angol nyelven:

<http://www.belarus.by/en/business/business-customs>

4. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven

Kultúra: <http://www.belarus.by/en/about-belarus/culture>

Üzleti etikett: <http://www.kwintessential.co.uk/etiquette/doing-business-belarus.html>

Kultúra, szokások: <http://www.everyculture.com/A-Bo/Belarus.html>

További információk, linkgyűjtemény

1. Általános információk

Business Hungary: <http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-belarusz>

Wikipedia oldal magyar nyelven:

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Feh%C3%A9roroszorsz%C3%A1g>

Wikipedia oldal angol nyelven: <http://en.wikipedia.org/wiki/Belarus>

Az ország hivatalos honlapja angol nyelven: <http://www.belarus.by/en/>

CIA Factbook angol nyelven:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bo.html>

A Világbank adatbázisa angol nyelven: <http://data.worldbank.org/country/belarus>

Belarusz Köztársaság központi statisztikai hivatala angol nyelven:

<http://www.belstat.gov.by/en/>

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa angol nyelven – tudnivalók a vállalat alapításról:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/belarus/>

Kormányzati portál: <http://www.belarus.by/en/government>

A Belarusz Köztársaság Külügyminisztériuma: <http://mfa.gov.by/en/>

A Belarusz Köztársaság Belügyminisztériuma: <http://mvd.gov.by/en/main.aspx>

2. Minszk

Minszki Terület Végrehajtó Bizottsága: <http://mrik.gov.by/en/power-en/>

Minsk Tourist Center: <http://mrik.gov.by/en/power-en/>

Minszki Terület: <http://www.belarus.by/en/about-belarus/geography/minsk-region>

National Art Museum: <http://artmuseum.by/>

Minsk International Airport: <http://airport.by/en>

Belavia Airlines: <http://en.belavia.by/order/>

3. Breszt

A Breszti Terület Végrehajtó Bizottsága: <http://brest-region.gov.by/index.php/en/>

Tripadvisor – Breszt: http://www.tripadvisor.co.uk/Tourism-g297308-Brest_Brest_Region-Vacations.html

State Archives of Best Region: <http://archives.gov.by/eng/index.php?id=314645>

4. Homel

A Homeli Terület Végrehajtó Bizottsága: <http://www.gomel-region.by/en/>

Turisztikai információk: <http://www.gomel-region.by/en/sport>

AliViya Travel Agency: alivia@mail.gomel.by (<http://www.gomel-region.by/en/agency-en/>)

5. Hrodna

A Hrodnai Terület Végrehajtó Bizottsága: <http://www.region.grodno.by/en>

Grodno tourist information centres: <http://grodnoturinvest.by/eng/Information/turcentr>

State Archives of Grodno Region: <http://archives.gov.by/eng/index.php?id=184649>

6. Vicebszk

A Vicebszki Terület Végrehajtó Bizottsága: <http://www.vitebsk-region.gov.by/en/>

Belintourist: http://www.belintourist.com/eng/learn_about_belarus/region/vitebsk/

State Archives of Vitebsk Region: <http://archives.gov.by/eng/index.php?id=358261>

7. Mahiljov

A Mahiljovi Terület Végrehajtó Bizottsága: <http://mogilev.mogilev-region.by/en>
Regional Tourism: <http://mogilev-region.gov.by/en/cat/tourism>
State Archives of Mogilev Region: <http://archives.gov.by/eng/index.php?id=975391>

8. Angol nyelvű napilapok

The journal of Belarusian Studies: <http://belarusjournal.com/>
Belarusian Political Science Review: <http://bpsreview.palityka.org/>
Belarusian Review: http://thepointjournal.com/output/index.php?spr_change=eng

9. Repterek, légitársaságok

Minsk International Airport: <http://airport.by/en>
Grodno International Airport: <http://www.azworldairports.com/airports/a1132gna.cfm>
Brest International Airport: <http://www.gcmmap.com/airport/BQT>
Gomel International Airport: <http://www.prokerala.com/travel/airports/belarus/gomel-airport.html>
Mahiljov International Airport: <http://www.prokerala.com/travel/airports/belarus/mogilev-airport.html>
Belavia (közvetlen járat): <http://en.belavia.by/home/>

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

Írta: Cseke Bence

Közreműködtek:

Alberti Éva
Bárdits Anna
Hajdu Miklós
Makó Ágnes
Révész Erika
Tóth István János
Varga Anita
Verba Zoltán

Projektvezető:

Makó Ágnes (vezető kutató, GVI)
e-mail: agnes.mako@gvi.hu

Kutatásvezető:

Tóth István János, Ph.D.
tudományos főmunkatárs, MTA KRTK KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI
e-mail: istvan.janos.toth@gvi.hu

Kézirat lezárva: 2015. március

*Az országprofil **Leimeter Iлона, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatósága, 2016 júniusában frissítette.***

Projekt: ORSZÁGPROFIL_2014

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-05-84

Fax: 235-07-13

e-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>